Бухы орокуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯТ-МОНГОЛОЙ ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Обкомой, БМАССР-эй Верховно Советэй ба ВКП(б)-гэй Улан-Удын Горкомой орган

№ (3936) | 1942 оной майн 27, среда | СЭН 15 МҮНГЭН

„Олониитын социалистическэ мүрысоо таряалан дээрэ үргэнөөр дэлгэрүүлэе! 1942 оной хабарай тариилгые большевистскэ ёһоор эрхимээр үнгэргэхын тулада бүхы хүсэ шадалаа гаргая!„

(„Правда“).

КАРТААБХЫЕ ХАҺА ОНЬ ҺАЙНААР ТАРИХА

[illegible] республика дотор энэ [illegible]ршэнда ороһото культ[illegible]й эртын тариилга гол [illegible]дөнхэй. Мүнөө үеэ олон[illegible]ргөтэй ба эмэгтэй колхоз[illegible] болбол овощь картаабхын, [illegible]нөлөй ба техническэ [illegible]нүүдэй ороён тариилга [illegible]лөөрөө ороод, эрнөөгтэй [illegible] ажаллаха байнад.

[illegible]СР-эй Наркомземэй үгэһэн [illegible] мэдэгдэхэр республикын [illegible] хаяа 118 гектар [illegible] тариилгайн байна юм. [illegible]бар манай эндэхи колхо[illegible]-үрдынхиндэ оргоодо[illegible] ехэ картаабха тариха [illegible]. Тиимэшые байха ёһотой [illegible] бүхэл эли тоёо мэнэ[illegible]ёсоо ороһоо хамгаалгын [illegible] дайнай энэ шэрүүн хатуу [illegible]ргаг бүхы тариилгаяа үр[illegible] үзэгдөөлгүй ехэ тарыа [illegible] овощь картаабха үргуу[illegible]лөө хоолой зүйлнүүдые [illegible]ө ябадал хаяа фронт[illegible] гэшэ. Фронт дээрэ [illegible]ёсгүүдые үлгэй садхалан [illegible]оор хамгахын түлөө [illegible] ороной патриот бүхэн [illegible]ушые үнэн зүрхэн[illegible]дэсхо ябаха ёһотой.

[illegible]ухалын шухала зорилгые [illegible] хэрэгтэ овощь ба кар[illegible]таа саг соонь һайнаар [illegible]ноуулал багга бөшэ удха[illegible]р овощь ба картаабхын [illegible] упаарха байна гэжэ тэм[illegible]хэрэгтэй. Ороһото куль[illegible]ой эртын тариилгыз хэ[illegible] үүргэлһэн заримл колхо[illegible]ртаабха тариха хүдэлмэ[illegible]лөө ороөтгүй, «Саг үшөө [illegible]гаа нагайжа һүүна. Ма[illegible]ай сагай улаэлай эрхэ [illegible]дэрөөнөө хараад үзэхэдэ: [illegible]ын тариилгада майн хо[illegible] олоорсо жэгдэрэн орожо, [illegible] болзэр соо дүүргэхэ [illegible] юм.

[illegible]ороһото культуранууда та[illegible]ан хойнсо овощь ба [illegible]ые һуулгана бэзэбэлдаа» [illegible] бодоожолгог зүтэлбэри[illegible]хөөө нютагуудта үшөө [illegible]нар. Тиигэжэ картааб[illegible]лгые хэрэгсэхэ тоохо[illegible]тэй тон хатуугаар тэм[illegible]ртай.

[illegible]таабха ба овощийн тариил[illegible]ай хэлэхэ шухала. Кар[illegible]гаа арад зонай эрэ[illegible]ан тухай шухала байны[illegible]ороойлго гэжэ ороолгоһо[illegible] дорөөнтэй. Энэ жэлэ эрэ[illegible] картаабха хэрэглэхэ ябаг[illegible] ехэ болохо байна. Кар[illegible]ха тухай түрөөнэй ту[illegible]гаа, мүнөө жэлэ үнэ[illegible]таабха тариха талмайе [illegible] үргэлжэ шухала» [illegible]).

Түрүү артельнүүд энэ шухала зорилгые зүбөөр ойлгоожо, огородой тариилга хэхэ хүдэлмэрые эмхитэй һайнаар ябуулна. Жэшээлхөө: овощь тариилаар республика саагоо эрхим колхозуудай нэгэнинь болохо—«Улаан Эрхирег» артель (Заиграй) энэ жэлдэ 60 гектар картаабха тариха түсэбөө захаһаань холо үлүү дүүргөөд ябана. Тэндэ орденто овощевод Намсарай Цыдыповэй ноёлөөбөриндэг огородой бригадала хаяа дүнгөөд хүн овощийн культуранууудай тариилга хэхэ рассадаяа парниннуүд соо үргүүлхэ ба картаабхаа һуулгаха хүдэлмэриилэ хамсыгаа шаман орожо, үнэльан малгайгаа абанүйгөөражаллана. Мүн төрөшөлөн түс аймагай «СССР-эй оборонэ», «Арбижал» артельнүүд ба республикын суута звеновод Лукерья Прокоровна Шурыгинагай звено картаабхын тариилгада эмхитэйгээр ороноой.

Овощь ба картаабха ехээр тариидаг город шадарай аймагуудта машинно-трактورна станциинуд огородой тариилга тухай анхаралгаа ехөөр хандуулан, картаабха һуулгадаг машинна ба трактورнуудаа бүтөөсэ ехэтэйгээр хүдэлгэхэ үилгатай. Тиймэ Иволгын МТС-тэ тэд ондоо байдалтай байна гэбэл: тэндэ колхозуудта картаабха һуулгахаар эльгэгдэһэн машиннануудынь элдэбэн техническэ дутуу зүйлнүүд дээрөөсөө гү, али трактورай эзэдһөн дээрэһээ болохо, нилээд ехэ сагаа ажалгүй мини байжа үнгэргэлэ. (Жэшээлхэдэ Иволгын сомоной, «Коминтерн» ба бусад колхозуудта).

Картаабхын тариилга хэхэ болзорыень алдтаад удаарбал ерэхэ заманр огородой ургасын түсэд эдеэ-пөөгүйдэ хёрүүн унажа хүйтэрбэл, хэдэн мянгаад пуд картаабха хуллахэ ба гэмтэхэ байһыень эртэнһээ анхаралдаа абаха хэрэгтэй. Тиймэһээ картаабхаяа имагта машиннаар тариха гэжэ хүлеежэ байнгүй, харин газараа түргэнөөр ба һайнаар элдүүрлөөд, машинын хажуугаар морин плуг дорошье, гараагаршье һуулгахаа болоно.

Аймагуудай партийна ба советскэ органнуудай, АЗО-нуудай, МТС-эй директори ба политотделнуудай, колхозой правленни бүхэнэй мүнөөдэрэй зорилго хадаа овощь ба картаабха һуулгахэ түсэбөө заабол дүүргэхэ ябадалые хангахаһаа гаршна. Колхозчиндуд, хүдэлмэришэд ба албахалгатадай лично үмсын огород тариилгые үргэнөөр дэлгэрүүлхэ зэрлэгтэй. Фронтдо ба ороншоо овощь болон картаабха улам ехээр үнэжэ байхын тулада огородой тариилгые хаяа соонь һайн шанартайгаар үнгэргэхэ хэрэгтэй.

СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ

УКАЗ

Гурэнэй Ленэнергын 5-дахи электростанциие Ажалай Улаан Тугай орденоор шагнаха тухай

Ленинград городые энергеэр хангаха туршаа правительствын даалгабариинуудые жэшээтэ һайнаар дүүргэһэнэйнь түлөө Ленэнергын **5-дахи электростанциин Ажалай Улаан Тугай орденоор** шагнаха.

СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй түрүүлэгшэ М. КАЛИНИН.

СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй секретарь А. ГОРКИН.

Москва, Кремль.
1942 оной майн 21.

СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ

УКАЗ

Химическэ ажаүйлэдбэрнин Арадай Комиссариадай 757-дохи номерой комбинадые Ажалай Улаан Тугай орденоор шагнаха тухай

Оборонно продукци гаргаха туршаа правительствын даалгабариинуудые жэшээтэ һайнаар дүүргэһэнэйнь түлөө химическэ ажаүйлэдбэриин Наркомадай **757-дохи номерой комбинадые Ажалай Улаан Тугай орденоор** шагнаха.

СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй түрүүлэгшэ М. КАЛИНИН.

СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй секретарь А. ГОРКИН.

Москва, Кремль.
1942 оной майн 21.

Ленинград городой химическэ ажаүйлэдбэриин хүдэлмэрилэгшэдые орденууд ба медальнуудаар шагналга

Оборонно продукциин шэнэ зүйлнүүдые гаргалга туршаа правительствын даалгабариинуудые шударгыгаар ба жэшээтэ һайнаар дүүргэһэнэйнгээ түлөө Ленинград городой химическэ ажаүйлэдбэриин бүлэг хүдэлмэрилэгнэд СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Указаар орденууд ба медальнуудаар шагнагдаба.

(ТАСС).

ХАЛААН СОО 189 НОРМО

Энскэ заводой слесарь Руденко гэгшэ (Томск) станогтоо ехэ һоөөн онньо таарууулжа хүдэлмэрилөөд, халаанайнгаа нормые 18.950 процент гүйсэдхөө.

Стахановка-комсомолжанууд Токарева, Воронина, Гуляева гурбан 8 час соо хүдэлмэрилхэдээ тус тулгаа 1.542 детальнүүдые бүтээжэ, даалгабариинуудаа 11 дахин үлүүлэн гүйсэдхөө.

(ТАСС).

Ленэнэргын электростанциинуудай ба сетьнүүдэй хүдэлмэрилэгшэдые ба ленгосторфын предприятиин хүдэлмэрилэгшэдые орденууд ба медальнуудаар шагналга

Ленинградай ажаүйлэдбэриие ба ажахынуудые энергеэр хангаха туршаа правительствын даалгабариинуудые жэшээтэ һайнаар дүүргэһэнэйнгээ түлөө, мүн төрөшөлөн Ленинградые хамгаалга туршаа Командованиингаа даалгабариинуудые амжалгатайгаар дүүргэһэнэйнгээ түлөө Ленэнергын электростанциинуудай ба сетьнүүдэй бүлэг хүдэлмэрилэгшэд, ба Ленгосторфын торфопредприятиинуудай хүдэлмэрилэгшэд СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Указаар орденууд ба медальнуудаар шагнагдаба.

(ТАСС).

„Снайпер“, „Отлична пулеметчик“, „Отлична минометчик“, „Отлична артиллерист“, „Отлична танкист“, „Отлична подводник“, „Отлична торпедист“ гэһэн үбсүүндээ зүүхэ тэмдэгүүд тухай дүрим

1. «Снайпер», «Отлична пулеметчик», «Отлична минометчик», «Отлична артиллерист», «Отлична танкист», «Отлична подводник» ба «Отлична торпедист» гэһэн үбсүүндээ зүүхэ тэмдэгүүд болбол Улаан Арминий, Үһан-Сэрэгэй Флодой ба НКВД-тэй сэрэгүүдэй онсо шалгарһан буушад, пулеметчинүүд, минометчинүүд, артиллеристнүүд, танкистнүүд, подводнинүүд ба торпедистнүүдтэ үгтэхэ шагнал гэшэ.

Танк буудадаг буугаар буудахадаа онсо шалгарһан буушад «Отлична артиллерист» гэһэн үбсүүндээ зүүхэ тэмдэгээр шагнагдаха.

2. «Снайпер», «Отлична пулеметчик», «Отлична минометчик», «Отлична артиллерист», «Отлична танкист», «Отлична подводник» ба «Отлична торпедист» гэһэн үбсүүндээ зүүхэ тэмдэгүүдээр буу зэбсэг, пулемет, танк буудадаг буу, миномет, ехэ буу, танк ба бөшөөнные ондоо техническэ зэр зэбсэгүүдые эрхим һайнаар абажа ябаһан, тэрөөнные шадамараар хэрэглэн дайсанные ехэ гэлтэдэ оруулһан Улаан Арминий, Үһан-Сэрэгэй Флодой ба НКВД-тэй сэрэгэй рядовой ба младша начальствующи составай онсо шалгарһан буушад, пулеметчинүүд, минометчинүүд, артиллеристнүүд, танкистнүүд, подводнинүүд ба торпедистнүүд шагнагдаха байна:

эли ба далда сагаалгинуудтэ тэшэ шадамар ба түргэнөөр буудажа дайсанные гэмтэһэн;

личнэ ба материальна частьнуудаа (пулемет, миномет, танк буудадаг буу, ехэ буу, танк ба ондоошье техническэ зэбсэгүүдээ) нюун далдажа шадаһан;

байлдаанай эрхэ байдалай ямаршье условиидо өөрынгөө буу зэбсэг ба дайшалхы техникые бүтөөнөөр абаһан;

байлдаанай эрхэ байдал соо өөрынгөө буу зэбсэг ба дайшалхы техникээ шадамар һайнаар абажа ябаһан;

артиллериин ба кавалериин мори унаае отличнаар харуулһан хүнүүд шагнагдаха байна.

3. «Снайпер», «Отлична артиллерист», «Отлична танкист», «Отлична подводник», ба «Отлична торпедист» гэһэн үбсүүндээ зүүхэ тэмдэгүүдээр шагнагдаһан хүнүүдэй списогынь соединениин (бригада, дивизи, корпус, армии ба тэдэнтэй адли) приказаар сонсохогдохо, шагналыгь боец ба младша командир бүхэнэй удаашармейскэ книжкэдэ бэшэгдэхэ байна.

„Снайпер“, „Отлична пулеметчик“, „Отлична минометчик“, „Отлична артиллерист“, „Отлична танкист“, „Отлична подводник“, „Отлична торпедист“ гэһэр үбсүүндээ зүүхэ тэмдэгүүдэй дүрсэ хэлбэри

Үбсүүндээ зүүхэ тэмдэг болбол бамбай хуягай хэлбэритэйгээр алталһан дубово венок дээрэ хэгдэһэн аад, веногойнь лентээр обёгдөөн һалаа набшань бомбайнгаа хажуугаар буулгайлдаһаг байха.

Бамбайн нюур талань эрдэнитэ улаан шулуунай үнгэтэй эмалиар бүрхөөгдэнхэй. Хүбөөнь жэбэрхэгүйгөөр үнгэлэгдэһэн аад, дээгүрээ эрэ сасуу сэг төлбөнүүдтай байха. Бамбайн дээдэ талань эршэтүүлэн гоёгдоногы.

Тэмдэгэй дээдэ талада, бамбай дээрэ, эрдэнитэ улаан шулуунай үнгэтэй эмаль гүйлгэһэн түхареэн пластинка бии. Тэрээнэй тэг дундань алталһан хадуур бэлта хоёр. Пластинкын захаар алган үзэгөөр доороох гаршагуудай али нэгые бөшэгдэһэн сагаан эмаль хүбөө байха юм:

«Снайпер»,

«Отличный пулеметчик»

«Отличный минометчик»

«Отличный артиллерист»

«Отличный танкист»

«Отличный подводник»

«Отличный торпедист».

Сагаан эмаль хүбөөнь захаараа алталһан сахаригтай, доодо хүбидаа табан хушуун одотой.

Бамбайн доодо хүбидань пришагтаа зохилдоһон. доороо заагдаһан дүрсэнүүдэй али нэгэн үзэгүүрээ алта нүйлгэтэйнхэй байха юм:

Снайпертэ—хэрэөһэлһэн хоёр винтовко,

Отлична пулеметчиндэ—станково пулемет,

Отлична минометчиндэ—миномет,

Отлична артиллеристдэ—хэрэөһэлһэн ехэ буугай сэмгэн,

Отлична танкистдэ—танк,

Отлична подводниндо—үһан доогуур ябадаг онгосо,

Отлична торпедистдэ—торпедо.

Тус тэмдэг хадаа металлическа юм; тэмдэгэй хэмжээнь үндэрөө 46 мм., үргэнөөрөө 37 мм.

Тэмдэгэй ара таладань хүбсаһанда торгохоор таруулһан гайкатай ба шуурэбтэй һорболжо байха.

Овощь ба картаабха ехээр тариха!

Эртын тарилга дүүргээшэд

ВКП(б)-гэй Зэдын айкомой ба аймгүйсэдкомой зууршалгаар Хүндэлэлэй доскада бэшэгдэбэ:

1. Цагаан-Усанай сельсоведэй Фрунзын нэрэмжэтэ артель (*түрүүлэгшэнь нүхэр Васильев, парторгнь нүхэр Степанов*) энэ хабар 1089 гектар эртын тарилга хээд, ороён культурануудые тариха газараа элдүүрилжэ байна.

2. Доодо-Бургалтайн сомоной „Заветы Ильича“ колхоз (*түрүүлэгшэнь нүхэр Цыбикжапов*) 1398 га газарта ороһото культурануудые тарижа дүүргэбэ.

3. Жэлтуриин сельсоведэй Ленинэй нэрэмжэтэ артель (*түрүүлэгшэнь нүхэр Клочихин*) 1073 га эртын тарилгые хүдэлмэриин 10 үдэр соо дүүргээ.

4. Бургалтайн сомоной Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз (*түрүүлэгшэнь нүхэр Цыбиков*) 1020 гектар эртын тарилга хэхэ түсэбөө эрхимээр гүйсэдхэжэ шадаа.

Огурцын шэнэ ургаса абтаа

ПЕТРОПАВЛОВКА (телефоноор абтаба). Цагаан-Усанай сельсоведэй Дзержинскийн нэрэмжэтэ колхозой теплицэ соо анхи жэлдэ эрбэг ехэ овощь ургаба.

Һаяхан, огородой бригадир нүхэр Плеснина гэгшэ хабар эртэ таригдаһан огурцын шэнэ ургасые хурнаяа дбаһан байна. Энэ 1 центнер шахуу ногоон овощь хүдэлдэа наймаанда абаашагдаһан байха юм.

Огород дээрэ ажаллажа байһан 25 колхозчинууд сэдэдьнгээ ороёдосотой ажалай ашэ үрьень элитэ харахадаа үлинэ ехэр баясан, үнэн эрэшэтэйгээр хүдэлмэриинэ.

40 гектар огород тарихань

ЗАКАМЕН. Бурдакирай сомоной колхозуудта социалистическэ мүрысоондэ үргэнөөр оролсоһоной гэгээ ашаар, энэ жэлдэ тариилгынгаа түсэбые үсөөхэн хоногт соо һайн шанартайгаар дүүргэбэ.

Тус сомоной «Улаан Октябрь» гэжэ артель (түрүүлэгшэнь нүхэр Дашиев Цырен) түсэбөө гадуур 30 гектар нэмэлтэ тариилга хэһэн. оборонын фондо 2 гектар пшеницэ тариһан байна. Тиигээд мүнөө 40 гектар огородоо эрхим шанартайгаар тарижа байнад.

Гадна. Ленинэй нэрэмжэтэ, «Улаан Тарыаншан» ба «Улаан Малчин» колхозуд тэрөшөлөн социалистическэ мүрысоонэй ёһоор энэ тариилгые түсөн хоногт соо һайн шанартайгаар тарижа дүүргэхэһээ гадна, хоношоод-хоношоод гектар тарыа оборонын фондо зорюулан тариба.

Мүнөө огородой ажал хүдэлмэрие түсэбэй ёһоор ябуулжа, овощь ба картаабхаа һуулгажа байна.

О. ЖИГЖИТОВ.

Картаабхаа һуулгажа байна

Зэдын аймагай түрүү колхозуудта ороёһото культурануудай эртын тариилгые дүүргэмсээрээ овощь ба картаабха һуулгаха, хүдэлмэриидэ эхилэн ороо.

Гэгээтэйн сомоной Ленинэй нэрэмжэтэ артель эртын культурануудые ба огород тариха газараа элдүүрилжэ захалаа һэн. Тэдэ мүнөө үедэ нүхэр Намсараевай хүтэлбэрилдэг 40 шахуу хүнтэй огородой бригада болбол картаабхаяа морин плугаар тарижа байна.

Юрэ картаабхын тариилга мүнөө үедэ һаяа-һаяхан эхилжэ байна гэхэдэ болоно. Цагаан-Усанай сельсоведэй Дзержинскийн ба Фрунзын нэрэмжэтэ артельнүүд картаабхын тариилгын түрүүлшын хэдэхэн гектарыень хэбэ.

Немецко-фашистска булимтарагшадта эсэргүүсэн, хүсэ шалалаашье, аяи бэсэшье хайрлангүйгөөр тэмсэжэ байгаа баатар улаан боецүүдтээ эдеэ хоолой зүйлнүүдые элбэгэөр үгэжэ байха гэһэн патриотическа үзэлдэ хүтэлэгдэн манай аймагай колхозуудэнэ жэлдэ овощь ба картаабхын тариилгые урда-урдынхиһаа жэшээгүй ехэ болгохо, тэрээнһээ үндэр ехэ ургаса абахын түлөө хэмсыгаа шаман унаһан малгайгаа абаншгүй ажаллана.

П. ХОГОЕВ. (Манай ко.р).

Рассада бэлэн болонхой

ТАРБАГАТАЙ. Эндэ олоншог артельнүүд овощийн культурануудые тариха хүдэлмэриидэ эхилэн ороохоор бэлэдхэжэ байнад. Мүнөө үедэ помидор, капуста, огурцы гэхэ мэтэн огородой эдеэнүүдэй үрһэниинь парниннуудсоо тариг даад, рассада болжо ургана.

Б.Ключин сельсоведэй Чапаевай нэрэмжэтэ артелийн огородой бригада тариилгын хүдэлмэриидэ үглөө-мүнөө ороконь. Тэндэ рассадань хүсэд бэлэн болоод, парник соохи огурцынь ногоорон ургажа һуунад.

Баһа. Б-Куналийн «Победитель» ба Кировэй нэрэмжэтэ ба бусад артельнүүдшье овощь ба картаабхаяа тарижа эхилхэнь.

М. АЛЕКСЕЕВА.

Овощь ба картаабха ехээр ургуулхын түлөө

ЗАИГРАЙ. **(телефоноор абтаба).** Жэлһээ жэлдэ овощь ба картаабха ехээр таридаг энэ аймагай колхозуудта огородой тариилгада олоорсо жэгдэрэн орожо байна.

1942 ондо 60 гектар картаабха тариха түсэбтэй Дабаатыгэ сомоной «Улаан Эрхирег» колхозыо (түрүүлэгшэнь нүхэр Д. Санжиев) республикын суутаа овощевод орденто нүхэр Намсарай Цыдыповай хүтэлбэрилдэг огородой бригада овощийн үрһые парниннуудсоо тарижа, картаабхаа һуулгажа захалаа. Һүүлэй мэдээгээр тус колхозой огороднинуудта дүнгөө хамта 36 га картаабха тариһан байха юм.

Мүн төрөшөлөн «Арбижал» колхоз ба аймаг соогоо түрүү «СССР-эй оборонэ» артель (түрүүлэгшэнь нүхэр Балтмаев) 60 га тарыа нэмэжэ тариад, картаабхаа һуулгажа эхилөө.

Үнэгэргшэ 1941 оной картаабхын тариилгаһаа үзэгдөөгүй ехэ ургаса абаһан, Үнэгэтэйн тосхоной XVIII партсъездын нэрэмжэтэ артелийн алдарта звеновод Л. П. Шурыгина гэгшэ өөрынгөө участок дээрэ картаабхын тариилгада оролцохой.

П. МЕТЛЯЕВ—Заиграйн АЗО-гэй главна агроном.

Б. ШЕНКМАН НАҺА БАРАБА

СР Союзай Арадай Комиссарнарай [illegible]едһээ ба ВКП(б)-гэй Центральна Комитедһээ

[illegible] Союзай Арадай Комиссар[illegible]Совет ба ВКП(б)-гэй Цент[illegible] Комитет болбол авиационн[illegible]үйлэдбэриин суута хүдэл[illegible], самолет байгуулгын [illegible] директор ШЕНКМАН МАТВЕЙ БОРИСОВИЧ гэгшыг ал[illegible]банайнгаа үилганууды гүйсэдхэ[illegible]жэ ябаха үедэнь авиационно аюул боложо һаһа бараһаг тухайда тон ехэөр шаналан тушаглана.

СССР-эй СНК ба ВКП(б)-гэй ЦК.

СР СОЮЗАЙ СОВНАРКОМДО

[illegible]йнгаа үилганууды гүйсэдхэжэ ябатараа наһа[illegible]наһан, самолет байгуулгын заводой директор [illegible]Шенкман М. Б. гэгшын бүлэнэртэ туһаламжа [illegible]згүүлхэ тухай

[illegible] Союзай Арадай Комиссар[illegible] Совет **тогтоохонь:**

[illegible]р Шенкман М. Б. гэг[illegible]ан—Е. Л. Шенкманда [illegible] түхэриг, түрэлхид—эсэгэ [illegible]Шенкманда ба эхэ Р. Г. [illegible] 5.000 түхэриг туһа[illegible]ан доро үгахэ.

[illegible]р Шенкман М. Б. гэг[illegible]ертэ персональна пен[illegible]ио гэбэл: һамгандань, [illegible] Львовна Шенкманда, [illegible] соонь һара бүриин [illegible]ериг;

[illegible]нь, Полин Шенкманда, хүдэлмэриин хүсэ даахагүй ушарһаань бүхэли наһан соонь һара бүриин 300 түхэриг;

Эсэгэдэнь, Борис Борисович Шенкманда, ба эхэдэнь, Рахиль Григорьевна Шенкманда, бүхэли наһан соонь һара бүриин 400—400 түхэриг.

3. Нүхэр Шенкман М. Б. гэгшые хүдөөлэгые гүрэнэй гаргашаар хэхэ.

4. Нүхэр Шенкман Матвей Борисовичын бюстые заводэйнь территори дээрэ дурасхаал болгон табиха.

Советскэ Информбюроһоо

Майн 24-эй үглөөнэй мэдээсэл

Майн 23-ай һүнинь туршада **Харьковсиа** зүүгтэ манай сэрэгүүд хэдэн участогууд дээрэ добтолгото бэлдааннуудые хэбэ.

Изюм-Барвенковскэ зүүгтэ үсэд шанга байлдаа хаҳа үедөө манай сэрэгүүд дайсаниие ехэ гӭлтэдэ оруулаа.

Фронтын бусад участогууд дээрэ шухала хубилалтануд болоогүй.

* * *

Харьковска зүгэй нэгэ участок дээрэ дайсан болбол советскэ сэрэгүүдэй дабшалгада һаалта хэтэ гэжэ хэдэн контратаканнуудые хэһэн байна. 7 танкнуудаа гӭэгэд, гитлеровецууд манай боецуудэй туриилтэдэ тэсэнгүй сухариха баатай болоо. Байлдаанай болһоз газар дээрэ дайсанай 300 шахуу үхӭэр үлэбэ. Манайхин 2 немецкэ ехэ буу, 5 пулемет, 30 автомат ба бусад трофей буляан абаа. Онтоо нэгэ участок дээрэ манай подразделени һүни дайсанай түшэг тулшуури болохо пунктые атаковалжа эзэлһэн байгаа. Немецууд 200 солдат ба офицерэ алуулжа гӭэбэ.

* * *

Баруун-Хойто фронтын нэгэ участок дээрэ ябуулгаа хэжэ байһан манай частынуд дайсанай ябуулганнуудайнгаа 10 үдэр соо дайсанай 2 500 гаран солдат ба офицерые, 4 немецкэ танк, хэдэн танкеткэ, 8 ехэ буу, 71 автоматшина ба 39 пулемет үгы хэбэ. Манайхин 31 пулемет, 6 миномет, 20.000 һомо буляан абаа. Манай боецуд ба командирнуд винтовкын ба пулеметно буудалгаар 4 немецкэ самоледы үгы хэһэн байна.

* * *

Сержант Анохин туруутэй бүлэг саперууд нэгэ һүни дайсанай 400 гаран миные алуулгүй болгоо.

* * *

Татгуулша Павел Иванович Хлопкин гэгшэ автомадаар буудажа 17 гитлеровецуудые үгы хӭэд, гусеничнэ трактор ба автомашиные жагсаалһаа гаргаа. Хэдэн удэрэй сааша тӭэ шүхэр Хлопкин пулемедоор буудажа немецкэ транспортша самоледые унагаһан байгаа.

* * *

Ленинградска областьдо немецуудтэ эзэлэгдэһэн районуудай нэгэндэ, ябуулгаа хэжэ байһан хэдэн партизанска отряд һүүлэй 5 удэрэй туршада дайсанда эсэргүү үсэд шанга байлдаануудые хэбэ. Партизанууд 440 немецкэ солдат ба офицерые үгы хэжэ, 3 ехэ буу, 4 пулемет, 2 миномет, 2 радиостанци жагсаалһаа гаргажа, һомо хэрэгсэлтэй складые тэһэлһэн байна.

* * *

Немецкэ солдат Велинг гэгшэ һаяхан Гертруд Замен гэгшэтэ иигэжэ бэшэбэ: «...Энэмни миниий һүүдшыншье бэшэг байжа болохо. Эндэмнай тамын пляска эхилӭэл байна. Би түрүү позициндэ ябанаб. Һүниндэ ородууд гэнтэ добтолбо. Айхабтар шангаар буудалаг байна. Үглөөгүүр ородууд дахин хараг̈даба. Үсэд шанга байлдаануудаа хатан удэр болтор үргэлжэлөө. Тэдэнэр элдэб янзын бүүнуудаар угаа мэргэнӭэр буудалаг юм. Бидэнэрэй талада айхабтар олон алуулагшад ба шархатагшад бии. Шүһаа адхажа хэбтээшэдүүл намайе тойроод олон байна. Тэдэнэртэ түһа хүргэхэ ёһотой байгаа, теэд миниий гарам шэшэрӭэл юушье хэжэ шаданагүйб. Бидэнэр ородтой дайлалдаха гӭэшэ юун гӭэшэб гэжэ олоошье мэдэбэбди. Тэдэнэр юунһээшье сухарихагүй. айхагүй хүнүүд».

* * *

Немецкэ алагдаһан солдаһаа тэрээнэй Венеһээ абаһан бэшэг олдобо. Энэ бэшэг соонь: «...Али нэгэ таниха хүн алуулаа гэжэ үдэр бүри дуулана бди. Үйлсөөр хүлүгүй ба гаргүй хүнүүд дүүрэшэнхэй. Тэдэнэр туража үхэхэеэ һанажа айхабтар сухалгай ябанад... Үсэгэлдэр Дитриг-инай туража үхэхэеэ һанахадаа барирал. Тэрэ-инай айхабтар хүнтэ хүдэлмэриде өгөөр ажаллана, тиигээд эдихэ юутьегүйбди...» гэжэ бэшэгдэһэн байгаа.

* * *

Немецко-фашистска алууршал Смоленскэ областиин Фомино тосхоной амгалан һуугшадые хэлэжэ болошогүй муухайгаар туляаһан зобообһон байна. Гитлеровецууд пус тосхонһоо сухариха үедөө колхозниггууд Николай Степанович Жаворонков, Алексей Лосев, Василий Подшивалов ба Василий Сидоренко гэгшэдые үлдэжэ нэгэ гэр соо оруулжа хаагаад, гэр уруунь хэдэн граната пэдажэрхиһэн байха юм. Үдэшэлэн болгоод тэрэ гэрьень галдажагүёо. Колхозниггууд Лосев, Жаворонков ба Подшивалов гэгшэд дүрэжэ үхөө. Шархатаһан Сидоренко аминьтаар гаргагдаһан байна.

* * *

Германска таряашатай дунгэ гитлеровскэ журам ёһоо дураа гутаха ябадал дэлгэржэ байна. Май һара соо гитлеровецууд болбол Саксоний тосхоной таряашадай гарта үлдэһэн продуктнуудые буляан абаһан байгаа. Нэгэ тосхоной таряашад нэгжүүл хэжэ ябаа фашистска чиновникые барядад таһа сохиһон байна. Зорилуга ерүүлэгдэһэн, гестаповецуудай отряд олон таряашадые арестовалба.

Майн 24-эй үдэшын мэдээсэл

Майн 24-эй туршада **Харьковска** зүүгтэ манай сэрэгүүд добтолгото байлдаануудые хэжэ урагшаа дабшаба.

Изюм-Барвенковскэ зүүгтэ манай сэрэгүүд дайсанай танкнуудаа ба ябган сэрэгүүдтэ эсэргүү хатуу шангаар хамгаалгын бэлдааннуудые хэбэ. Байлдаашай үедэ немецко-фашистска сэрэгүүд ехэ гӭлтэлэ ороо.

Фронтын бусад участогууд дээрэ онсо шухала юумэ болоогүй.

Майн 23-да 24 немецкэ самолет үгы хэгдӭэ. Манайхин 11 самоледоо гӭэбэ.

* * *

Майн 23-да манай авиацийн частынуд фронтын элдэб участогууд дээрэ 35 немецкэ танк, сэрэг ба ашаа тӭэһэн 175 автомашина, полевой ба зенитнэ 18 ехэ буу, зенитно-пулеметно 15 үүр, 8 миномет үгы хэһэн ба гэмтээһэнһээ гадна түмэр харгын состав ба һомо хэрэгсэлтэй 3 складые тэһэлжэ, дайсанай 4 рото шахуу ябган сэрэгые тараан сохиһон ба зарымьень үгы хэһэн байна.

* * *

Харьковска зүгэй нэгэ участок дээрэ манай часть немецуудэй атакые гэдэргэнь сохижо, урагшаа дабшаха зуураа шухала һуурин газарые эзэлӭэ. Бэлдааннай болһон газар дээрэ дайсанай 400 гаран үхӭэр үлэбэ. Ондоо нэгэ участок дээрэ нүхэр Лавровой команда доро ябаһан буудалгын подразделениин боецуд ехэ гӭлтэлэ оруулжа дайсанай контратакые сухарюулан сохёо. Манайхин 3 ехэ буу, 2 миномет, 6 станково пулемет, 180 винтовко, танк буудаха 2 буу ба 2 радиостанци буляан абаба.

* * *

Изюм-барвенковскэ зүүгтэ ябуулгаа хэжэ байһан манай танкова часть 2 үдэр соо байлдаа зуураа дайсанай 40 танкые үгы хэһэн байгаа.

* * *

Баруун-Хойто фронт дээрэ манай боецуд 3 удэрэй туршада винтовкоор ба пулеметоор буудажа, 5 немецкэ самоледые унагаагаа. 2 самолетьень лейтенант нүхэр Матониной бүлэг боецуд унагаһан байна. Нэгэ самолетьнь сержант Матицын унагаажа, 2 самоледьень улаанармеецуд Вывощев ба Стовбун гэгшэд үгы хэбэ.

* * *

Манай частынуудай буляан абаһан документнуудэй дотор батальонойнгоо командирта 296-дахи немецкэ ябган сэрэгэй дивизиин 519-тэй полкын 9-тэй ротын командирай хэһэн элидхэл бэшэг олдобо. Энэ бэшэг соогоо ротын командир болбол: «нэмэлтэ болжо эрэһэн солдадуудай олонхид винтовкоёошье хэрэглэжэ чаданалгүй. Мүн энэшэлэн гар граната, гранатомет, танк буудаха буу гэхэ мэтын ябган сэрэгэй бусад буу зэбсэгьюшье хэрэглэхэ мэргэжэлтэйнүүд байна» гэжэ бэшэнэ.

Дайнай үедэхи арадай аман зохёол

Манай нангин орон нютагта немецко-фашистска золигуудай мэхэтэ муухайгаар добтолон орожо, эсэгэ ороноо хамгаалгын атуухэ дайнай эхилӭмсээр манай республикын нютагуудаар даа хаанагүй арадай аман зохёол айхабтар үргэнөөр дэлгэрэһэн байна. Шэнээр дэлгэрӭэн арадай энэ аман зохёол кадаа магтай ажалшадай эхэ орондоо туйлай ехэ дуратай байһаниие, бүгэдэнэй харааг шэнгэӭэн дайсанда түрбилгүй ехӭэр зэбүүрхэжэ байһаниие, германска нохосуудһаа шаниин үнөөгөө абахаар бэлэн байһаниие харуулһан улхашанартай.

Манай поэдуд ба үльгӭшэд болбол өөһэдынгөө гайхамшагта зохёолнуудые ГИЯЛИ-да, БМАССР-эй Советскэ үранзохёолшодой союзта, «Б. М. Улэн» ба «Б. М. Правда» газетӭнүүдэй редакциннуудта эльгӭлэг болоо. Эсэгэ ороноо хамгаалгын агуухэ нангин дайнай үедэ һалбаран ургаһан манай арадай аман зохёолые сугуулха гэгаа шухала гэжэ ГИЯЛИин дирекци боломожолод өөһэдынгөө хүдэлмэриллэгшэлые үүдөө нютагуудта командировалһан байна. Тиигэжэ тэдэнэр болбол 500 шахуу шэнэ дуунуудые, хэлэн олон шэнэ үльгэр, оньһог үгэ, хөөрөө гэхэ мэтэнүүдые бэшэжэ абаба. Эдэниие эблүүлэн найруулжа тусхай ном болгон хэблүүлэхэр байна.

«Миниий эгэ ороондо» гэжэ поэмэ хадаа СССР-эй ба Улаан Армийн һүр хүсэнэй үндэрһөө үдэр өрэхэ үүрин һалбаран ургажа байһаниие тон үргэн дэлгэрӭнтыгаэр харуулжа үгэнэ. Энэ поэмэ болбол:

«Тоолошогүй һунтайл,
Томирошогүй зөөритэйл,
Толормо алдартайл,
Туяарма баялиг лэ
Манай орон СССР лэ»,—гӭнэн үгӭнүүдӭэр эсӭлӭнэн байха юм.

«Манай сагай үльгэр» гэжэ поэмэ болбол фашистска нохосуудта айхабтар ехӭэр уур сухалаа хүрӭнӭниие харуулна.

«Германи тӭжэ газарһаа
Гитлер гэжэ нэрэтэ
Гӭнэдхэн маряажа
Гэнтэ далайн ерэбэ»,—гӭнэн үгӭнүүдӭэр дүүрэнэ.

Улаан Армида зорюулжа хэлӭнэн «Инат нүхэр» гэжэ хөөрөөн илантаяа һайнаар зохёоглонхой. Энэ хөөрөөн хадаа улаан боец—инаг хани нүхэр тухайгаа бурятмонгол эхэнэрэй эмэгчы дуран сэдьхэлээ бэ шархатаһан боецуудӭэ халуун зүрхөөрөө бүмбэйлэн дулаасуулха байһанаа харуулһан үлгэтай. Энэ хөөрөөниие шагнажа байхада хатуу шанга байлдаанууд ушаа удаалуулан үзэгдэжэ байха юм.

«Дэлхэйн табан шүһашад» гэжэ үльгэр соо фашистска бүгаар нохосуудай урдаһаа эсэргүүсэн тэмцэжэ байгаа шэн-габьяата Улаан Армийн хүсэн түгэлэр байлдаанууд гайхамшагта һүр хүсэтэйгөөр харуулжа үгӭнэн байха юм.

Арадай аман зохёолой дуун, үльгэр ба хөөрөөнүүд бүхэн соо агуухэ Сталинай нэрые толотуулан харуулжа, сэсэгэрэн вождьдоо айхабтар дуратай, үнэн сэхэ байһаниие ойлгуулна.

Далай шэнги һаназтай,
Дайна шэнги сэжэтэй
Атуу баатар Сталин.
Гитлеровскэ һүрэг олон дӭэрмӭшэдэй урдаһаа улаан полкнуудаа уран шадабаригайгаар хүтэлэн оруулдаг алдарта ехэ полководецуудта зорюулагдаһан дуунууд ехэ олон.

Дабтамал олон ордентой,
Дарамал ехэ указтай,
Маршал соло алдартай,
Малаан сабьдар морилгой
Манай баатар Ворошилов.

Манай колхозниггууд болбол улаан полководец Ворошиловайнгаа сэрэгүүдӭэ удэридаха урал шадабари, шэн габьяа, героизмые турбилгүй ехэ хүсэтэйгөөр тэмдэглэн харуулна гӭэшэ.

Полководец маршал Тимошенко тухайда ниимэ дуу үргэнэ:

Гитлерэй гулгэ походые
Гӭэгэ уруунь сохиһон,
Тулама ехэ хүсэтэй
Томо маршал Тимошенко.

Полководец маршал С. М. Буденный тухайда иигэжэ дуулалдаг:

Немецые нюлӭнэн
Финные дарӭһан,
Самурайе сохиһон,
Румыниие намнаһан,
Барабай ехэ нэрэтэй
Бүхэ маршал Буденный.

Москва ба Ленинградай дэргэдэ гитлеровскэ нохосуудые бүтэ хяа сохижо, Ібүхы дэлхэйтэ маатуулһан манай шэн зоригто Улаан Армийн иллалтануудта зорюулһан дуунууд олон.

Боодолго болохо, маннаһан
Бочкын ооорто хэршэгтээ.
Болзоргүй фашистнууд
Ленинград доро нэршэгдээ.
Манай ажалшад халаа шолмос
Гитлерэй һүрэг дӭэрмӭшэдэй һүйлхэл хэжэ, ажаха амгалан золтой һуурһан бидэнэрэй буусые һаншаргааһан, дүбгэд хүгшэдые, үхибүүдые ба эхэнэрүүдые дорюмжолон баһамжалжа, үзэгдөө дуулгагүйгөөр тамалаан зобоожо хлодаһан гэмгэ муухай ябадалнуудтань айхабтар өөрӭэр зэбүүрхэжэ, уур сууһан хүрэжэ, шадаал һаа тургэнөөр, 1942 он соо, тэдэ нохосуудые дилэхэ золтой байдалаа мандуулха тухайда дуун, үльгэр бүхөөрөөнүүдӭэрӭэ харуулдаг байна.

Морин малаа удхэжэ,
МТС-эй машина хүтэлжэ.
Мануурһан фашистые хюдажа,
Мандаһан байдалаа арбидхая!

* * *

Колхозой талханай өөдӭэ
Халюун морин мулирнэ.
Кавалерист сэрэгэй хүсэндэ
Хархис фашист сухарина.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын атуухэ нангин дайнай үедэ арадай аман зохёол болбол иигэжэ угаа өөрӭэр һалбаран ургаһан ба саашадаашье үшөөн өөрӭэр ургаха байна. Арадай билиг ухаан түрбилгүй мӭэргэн, хүрса ба һүр хүсэтэй. Арадай аман зохёол хадаа гитлеровскэ арьяатануудай хүзүүнӭэрые бүлга мушгажа эсӭэгэн илаха хэрэгтэ бүхы хүсэ шадалаа ба шадабари мӭэргэжэлӭэ эдӭэлхые дуриална.

Энэ бүхы дуун, үльгэр ба хөөрөөнүүд бүрэт хэлэн дээрэ хэблэгдэхэ. Гална, алдарта үльгэрша Сороковников Е. И. гэгшэн патриотическа зохёолнуудаа ороо хэлэн дээрэ хэблэгдэхӭэр бэлдэгдэжэ байна.

С. БАЛДАЕВ.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай фронтнуудһаа

46 фашистска танк гэмтээгдээ

ХАРЬКОВСКА ЗҮГ, майн 21. (ТАСС-эй тусхай корреспондент). Немецууд томо һуурин газарые алдаад байхадаа тэхэрюулэн абаха гэжэ танкнуудтаа дэмжүүлһэн хэдэн олон контратаканнуудые хэһэн байна.

Энскэ гвардейскэ частиин боецуудтэ таһа сохюулһан дайсан алуулһан солдадуудайнгаа бэе ба эбдэршэһэн танкнуудаараа харгыгаа хушан хододоо гэдэргээ сухаридаг байба.

Ядалдаһан немецууд ондоо участок дээрэһээ шэнэ танкнуудые асаржа добтолго хэһэн байха юм. Телефон ханхинажа:

—Зуугаад шахуу немецкэ танк ябган сэрэгүүдтэеэ харгыгаар ерэжэ ябана, — гэжэ лейтенант Сиваков командиртаа дуулгаба.

Тэрэ дары манай наводчигууд үхэр буунуудайнгаа хараае тодхожо, снаряд зөөгөөшэд хайрсагтай һомо хэрэгсэлнүүдэйнгээ хажууда хэзээдэ бэлэн болоһон байба. Дайсанай танкнуд дүтэлжэл ябана. Балай холо бэшэ, урда тээнь, манай танкистнууд дайсанай танкнуудтай уулзалдажа хатуу шанга тулалдаа хэжэ эхилбэ.

Нэгэ хэдэн минутын үнгэрэмсөөр манай артиллери нэрьежэ эхилӭэ һэн. Манай артиллеристнүүдэй буудалгаһаа газар дэлхэй үргэлжэ доһолжо байба. Нүхэр Кузнецовой үхэр буугай расчет илангаяа һайнаар буудаа. Тэдэнэй табиһан нэгэхэншье снаряд хии ошоогүй, бүгэдөөрөө дайсанай танкнууд дээрэ бууһан байха юм.

Немецуудэй зүгһөө миномедуудаар буудахань улам шангарба. Энэ үедэ нүхэр Кузнецовой үхэр буугай хараань минын бүпархайда дайрагдажа гэмтэшэһэн байна. Тиихэдэнь нүхэр Кузнецов болбол: „Vхэр буугайнгаа сэмгэн соогуур шагаажа буудахабди гэһэн захиралта үгэбэ. Удангүй тэрэ үхэр буунь нэрьежэ эхилӭэ һэн. Манай артиллеристнүүд тон мэргэнӭэр буудажа фашистска танкнуудые үгы хэдэг байба.

Немецууд хадаа танкова контратакые хэдэн дахин хӭэн байна. Теэд советскэ артиллеристнүүдэй мэргэн буудалгада дайрагдажа тэндээ хосорон һаладаг һэн. Байлдаанай болоһон газар дээрэ бута һүрэшэһэн ба шаташаһан 46 немецкэ танк хэбтээ һэн. Эдэ бүгэдөөрөө манай советскэ артиллеристнүүдэй мэргэн буудалга ба шэн зоригтой тэмсэлэй аша үрэ мүн.

З. ЛИПАВСКИЙ.

Дайсанай гӭлтэнь үргӭ байна

БРЯНСКА ФРОНТ. (ТАСС-эй тусхай корреспондент). Мӓ рэгшэд болбол Оборонай Комиссар нүхэр Сталинай Нэгэнэй приказаар ор дайсанаа улам бүри шахуу эдибхитэйгээр сохидог бӧ

250 шахуу фашистнуу голые гаталжа байба. Ӭ манай туруу позициархи валһан юм. Манайхин м̈ суудые артиллереэр, м̈ ба пулемедоор айхабтар буудаба. Байлдаанай болӟ зарта хэдэн арбаад ал̈ алуулаад фашистнуӱ сухариһан байгаа. Эн̈ най үедэ ахалагша сер̈ теев гэгшэ онсо илгарг̈

Г. КР̈

Харьковска зүгтэхи үсэд шанга байлдаанууд

БАРУУН-УРДА ФРОНТ. Манай сэрэгүүд Харьковска зүүгтэ үсэд шанга добтолгото байлдаануудаа ябуулжа байза. Манайхинай урагшаа дабшалгые хайшаншье гэжэ һаань һаатуулхын зориллоор немецууд болбол ябган сэрэг, танк, артиллери ба авиацийне байлдаанда угаа олоор оруулнад.

Манай сэрэгшэд дайсанай амидыхүсэн ба техникые айхабтар ехэ гӭлтэдэ оруулжа байна. Манай авиацийн штурмовикууд ба бомбардировщикууд үдэр бүхэнэдэ дайшалхы ябуулганда эршэлэгдэгээр хэдэг байна. Гансахан үдэрэй туршда соо манай летчикууд 72 танк, 150 автомашина үй сохижо, мянгаад немецкэ солдадые алаһан ба тараан тархираһан байха юм.

Байлдаан урданайхидаал алли үсэд шанга зандаа. Манай частиин танкнууд олонхи газарнуудта дайсанай айхабтараар бүхэжүүлэгдӭмэл оборонотой дайралдана. Тэрӭниие сумэрэн гарахын түлөө айхабтар ехэ хүсэлэн хэрэгтэй байна.

Манай часть нэгэ томохон һуурин газарые эзэлхын тулада үглөөгүүр добтолжо эхилбэ. Манай подразделениин түрүүшын эшелон дайсанай хүсэтэ эсэргүүсэлтые сумэрэн орожо, тус һуурин газарай үрөөһэн гӭлгүүтэнь гранатые эзэлэн бүхэжэбэ. Немецууд 140 солдат ба офицернуудые алуулжа сухариһан байгаа. Буляан абаһан трофейн дунда 2 станково пулемет бии. Хасӓд удэрһөө хойто тӭэ немецкэ ябган сэрэг арбаад танкнуудаар дэмжэгдэн контратакала орожо байна. Теэд, манай хин дайсанай контратакые бута сохижо, дайсаниие нилөөд гӭлтэдэ оруулһан байна. Ондоо нэгэ газарта немецууд хадаа нэгэн дорро 60 танкые байлдаанда оруулба. Эдэнэй зориллонь—манай түрэл бүхэнэй частынуудай барисаеынь эбдэжэ добтолгыень һаатуулгада байгаа. Зүгөөр, немецуудэй һанаһан хэрэгынь бүтӭэгүй.

Ахалагша лейтенант Кваш гэгшын команддаг батарейдэ дайсанай 35 хуягта машина добтолбо. Эдэ машинануудынь шатарай гуримаар дойбодтон татаад, батарей тӭэшэ хушууран орожӧн байгаа. Артиллеристнүүд буугаа нӭэмэл позицида гаргаад, машинануудёые буудажа эхилӭэн байна. Тэдэнэр мэргэн буудалгаараа 8 машиныень бута буудажа, 5-ень галдажаргиба. Немецууд энэ гансахан атакада машинануудёйнгаа хахадые үгы хүлэӭд, гэдэргэ сухариһан байха юм.

20 минута болоод байгада манай батарейе агаарһаа шүүрмовалжа захалһан ба уданшьегүй немецкэ машинануд дахин атаковалба. Тиигэбэшье немецуд ямаршье амжалта түйлангүй сухариһан байна. Ахалагша лейтенант Кваш гэгшын батарей хоер атакые сухарюулан сохихо үедөө 17 немецкэ танкые жагсаалһаань гаргаһан байна.

Батальонно комиссар К. БУКОВСКИЙ.

Манай тала тээшэ ороһон немец̈

ДАЛАЛДАЖА БАЙГАА АРМИ, майн 23. (ТАСС-эй тусхай корреспондент). Улаан Армийн тала тээшэ немецуудэй орохо ушарнуудыг һүүлэй үедэ ехэ олошороо. Немецкэ ябган сэрэгэй 57-дохи дивизиин 215-дахи полкын 3-дахи батальоной унтер-офицер Гейнц Менцель гэгшэ һаяхан манай тала тээшэ ороһон байна.

Тиихэдэ, солдадуудай үлһэжэ байдаг, бодхуулгала ябадал түрэгдөө, 57-дохи дивизи иматта ехэ гӭлтэдэ ороо, һүүлэй һара соо 250 хүнөө гӭэгэ, жэшэлхэдэ, 10-дахи рото соо мин̈ 1̈ үлэшхэй гэжэ хөөрэбэ.

Менцельтэй хамта тӱ хоер солдат манай тала орохо гэжэ ороолдоһон̈ Теэд тэдэнэр халаа нё буудуулшаһан хэбэртэй.

Һайн дураараа Улаӓ тала тээшэ ороһон тэрӭ унтер-офицер болбол ротын солдадуудта бэшэг̈ дажа, энэ ушар удхагүй̈ ябуулхаһаа арсахые бӓ бэеэ тушаахые уряалжӓ

Е. КОРЯ̈

Советскэ артиллеристнууд дайсанай аэродрӧ бута хяа сохибо

19 транспортна самолет гэмтээгдӭэ.

КАЛИНИНСКА ФРОНТ, майн 23. (ТАСС-эй тусхай корреспондент). Ахалагша лейтенант Рыковский ба Бартняк хоер дайсанай самоледуудай буудаг газарые хэдэн дахин ажаглаж харааһан байбэ. Нэгэтэ 21 немецкэ транспортна самолетэй бууһан газарые лабаар мэдӭэд, манай артиллеристнууд 5 дахин эдиршэлжӭ буудаа һэн. Удалгүй аэродром дээрэнь хэдэн олон газар гал түймэр эхилжэ, нэгэ хэды болоһон хойно туйлай ехэ хүсэтэй тэһэрэлгэ болоһон байна. Тэндэ хадагалаагай запас бомбонуудынь тэһэршэһэн байгаа. Энэ һамбаанда дайсанай миил хоерхон самоледынь агаарта дэгдэн нитидэжэ шаваа. 10 самоледынь шаташаһан, юһэниинь гэмтӭэн байна.

Галзуу ехээр хэрүүлӭ цүүд аэродромыень үгы ветскэ артиллеристнуӱ хэхэ гэжэ ехэдэ ороолдӧ жэ холо буудадаг артилл̈ үдэр соо үргэлжӭ позициннуудые буудаһан б̈ Дайсан болбол хэдэн зӱ дуудые табиһан аад, ямаршье гэмтэл ушарг̈ Гитлеровецуд̈ хүсэлөө ханаагүй. Тиигӭ батарейнуудэй байрлаһан 4 дахин агаарһаа добтӧ толго бүридэнь 16—24 хабаадалсажа, дүн хаяг̈ бомбо хаяһан байна. Т̈ советскэ артиллеристнуӱ үй тэсэмгэйгээр бӓ тэйгөөр харюу бууд̈ хӭэн байха юм.

ХИЛЫН СААНАЬАА

Фордын авиационно шэнэ завод

НЬЮ-ЙОРК, майн 23. (ТАСС). Хаблэлэй түлөөлэгшэд болбол бомбардировщикуудые бүтээдэг Фордын шэнэ заводто ябажа үзэбэ. Энӭэ тоно «Консолидейтед Б—24» гэжэ бомбардировщик майн 21-дэ энэ заводто анха түрүүнӭэ гаргаһан байна. «Нью-Йорк Таймс» газетын корреспондентын бэшӭнӭэй ёһоор, тус завод болгоӧ бүхэлӭ город шэнги ехэ. Теэд 13 һара урда тӭэ энӭэ хоорһон тала байгаа юм. Энэ завод түлөг̈ пунктаа хүрэлжэ эхилӭэн̈ӭ чаг̈ бүхэн соо нэгэ бомбардировщикые бүтээн гаргажа байха болохо.

Италидахи экономическа байдал бэрхэдээ

НЬЮ-ЙОРК, майн 21. (ТАСС). Италида нефтиин дутагдаһан ушарһаа сэрэгэйные хэдэн олон завод хүртэрөө хүдэлмэриллӭэн болгоогдой. Умсын мэдэлэй автомобильнуудай ябадалые хориногдой.

Италиин хүн зон үдэрэй миил 150 граммын хилӭэмэ абидаг. Урдань хэрэглэжэ байгаг жэмэс ба овощьнуудыень хуу Германи уруу ябуулжа байгаг. Хэжэг хамгаг ехээр дэлгэрхын аюул бии.

Италиин түрэнэй үри мүнөө 400 миллиард лир (түхэриг) болоһой. Итальянска фашистнуудые толгойлогшод: Муссолини, Чиано, генерал Стараче, гадаана худалдаа-наймаанай министр Риккарди ба бусад энэ дайнай үедэ хэлэшэгүй ехээр баяжаа.

Италиин соохи бухы түрмэ ба концентрационно лагерьнууд гэмтэнүүдээр дүүрэшэнхэй. Тиигэбэшье итальянска арад болбол фашистска журамай урдаһаа эсэргүүсэхэ ябадалаа түргэдүүлнэ гэжэ Италида хяналтада байһаниие сулеелэгдӭэн американска журналистнуд мэдээсӭн байна.

Италиин үһан сэрэгэй хүсэнүүдэй һуларалта

НЬЮ-ЙОРК, майн 23. (ТАСС). Ассошиэйтед пресс агентство болбол далайн мэрэгжэлтэнэй хэлӭнэй ёһоор Италиин Үһан-сэрэгэй хүсэнүүд өөрӭэр һуларһан байна гэжэ мэдӭэсэнэ. Италиин флотууд горючи ба металлай ехӭэр дутагдалаг нөөрӭнӭэ ехэнги хубинь зэбэбари хэгдэнгүй миил хэбтэнэ. Трантодо шэнгээгдӭэн «Контеди Кавур» гэжэ линкор тэнцӭнӭэ абтаһан болоботье металлай дутагдаһан дӭэрӭнӭэ мүнөө хуртэрөө зэһабарилагдаагүй хэбтӭнӭэр. Итали болбол дайнда эхилжэ ороодоо 7 хүнтэ крейсернуудтэй байһан юм, тэдэнэрэй 5-ень шэнтэгдэнхэй гэжэ мэргэжэлтэн хэлэнэ. 12 хүнтэн крейсернуудэйнь мүнөө тон үсөөхэниинь ябуулгаа хэнӭэр зандаа. Италиин үһан доопуур ябадаг онтосонуудынь дайнда ороолчаһоон угаа ехӭэр үсөөрӭэн байна.

Германидӓ экономическ̈ бэрхэшӭэлнүүд̈ ехэдэнэ

НЬЮ-ЙОРК, майн 23. Берлинӭэ һүүһан аад, м̈ -даа бусажа ябаһан ӓ корреспонденнуудэй м̈ ёһоор, Германи болбол̈ һөөр, нүгэлмэриин хүс̈ дуулдажа байһан ушар̈ бэрхэшӭэлнүүдые тӭэн̈.

Германска засагаарх̈ хари нүрэнэй худалдаӓ баадуулха тулай ехӭ гаргана. Эзэлэн абаһан̈ һаа мүнөө дүн хамтӓ миллион шахуу худалдаӓ асаранхай гэжэ тус̈ Теэд тэдэнэй хаадыг̈ пленӭэ абтаһан сэрэгӭ тӭэр зарууулжа байдаг х̈

Германда хабарай̈ худалдаӓринүүдые хӭӭ мүнөө 600.000 нүдөө-алаӓ мӭришэд дуулдана.

Транспортын муугаӓ рилһэн̈ лӭэрӭнӭэ хүрӭ картӓабхаяа саг бӧ зөөжэ үрдӭэгүй. Тиигӭ тыень хүлдэхөөжэрөө. Б̈ нүүрһэ, үрһэ бӓ зэйлнүүдые тӭэжӭ түшэ хүрӭнэгүй.

Харюусалгата редакторэй орологшо Ц. ГАЛ̈

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина 26. Телефоны: отв. редактора—3-44; зам. редактора 3-44 2 зв.; секретариата и отдела партийной жизни—3-23; отделов сельско-хозяйственного и писем 7—55; отдела пром. и транспор̈

Н—2972

Типография государственного газетного издательства при СНК̈